หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง "สภาพและปัญหาของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 2" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนและปัญหาของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียน และเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนและปัญหาในการพัฒนาทักษะในวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียนระหว่างครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับทักษะและการพัฒนาทักษะในวิชาสังคมศึกษา จากหนังสือและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. สัมภาษณ์ครูสังคมศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 3 เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนและปัญหาในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 15 คน และศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 2 เพื่อนำความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนและปัญหาในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด เพื่อถามสภาพการจัดการเรียนการสอนและปัญหาในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา วิชาเอก ประสบการณ์การสอน จำนวนรายวิชาที่มี

เนื้อหา เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา การเข้ารับการฝึกอบรม จำนวนคาบที่ทำการสอน หน้าที่พิเศษที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน และความรู้ความสามารถในด้านการพัฒนาทักษะให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะในวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านต่อไปนี้

1. ด้านทักษะทางวิชาการ

1.1 ทักษะในการเรียน

1.2 ทักษะในการคิด

2. ด้านทักษะทางสังคม

2.1 ทักษะทางกระบวนการกลุ่ม

2.2 ทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคม

เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักของคำตอบเป็นคะแนน 5 ระดับ คือ

มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะในด้านนั้นในปริมาณ 90 - 100% ให้ระดับคะแนน 5

มาก หมายถึง ผู้ตอบได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะในด้านนั้นในปริมาณ 60 - 80% ให้ระดับคะแนน 4

ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะในด้านนั้นในปริมาณ 30 - 50% ให้ระดับคะแนน 3

น้อย หมายถึง ผู้ตอบได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะในด้านนั้นในปริมาณ 10 - 20% ให้ระดับคะแนน 2

น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะในด้านนั้นเลย ให้ระดับคะแนน 1

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะในวิชาสังคมศึกษา ให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาของครูสังคมศึกษา ในด้านต่อไปนี้คือ

1. ด้านทักษะทางวิชาการ

1.1 ทักษะในการเรียน

1.2 ทักษะในการคิด

2. ด้านทักษะทางสังคม

2.1 ทักษะทางกระบวนการกลุ่ม

2.2 ทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคม

เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักของคำตอบเป็นคะแนน 5 ระดับ คือ

มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบมีปัญหาในการพัฒนาทักษะในด้านนั้นเป็นประจำหรือบ่อยครั้งที่สุด ให้ระดับคะแนน 5

มาก หมายถึง ผู้ตอบมีปัญหาในการพัฒนาทักษะในด้านนั้นเป็นประจำหรือบ่อยครั้ง ให้ระดับคะแนน 4

ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบมีปัญหาในการพัฒนาทักษะในด้านนั้นเป็นบางครั้งบางคราว ให้ระดับคะแนน 3

น้อย หมายถึง ผู้ตอบมีปัญหาในการพัฒนาทักษะในด้านนั้นบ้างนาน ๆ ครั้ง ให้ระดับคะแนน 2

น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบเกือบไม่มีปัญหาหรือไม่มีปัญหาในการพัฒนาทักษะในด้านนั้นเลย ให้ระดับคะแนน 1

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

2. แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับครูสังคมที่สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 3 จำนวน 20 คน โดยเป็นครูสังคมศึกษา โรงเรียนวรนารีเฉลิม จำนวน 5 คน โรงเรียนหาดใหญ่รัฐประชาสรรค์ จำนวน 5 คน โรงเรียนเกาะแต้วพิทยาสรรค์ จำนวน 5 คน โรงเรียนนวมินทราชูทิศทักษิณ จำนวน 5 คน ซึ่งประชากรกลุ่มนี้ ไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้มา

ปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำมาสร้าง เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับประชากรจริง

<u>ประชากรที่ใช้ในการวิจัย</u>

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 199 คน โดยแบ่งครูสังคมศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ 1 - 10 ปี จำนวน 88 คน
2. กลุ่มครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 111 คน

<u>การ เก็บรวบรวมข้อมูล</u>

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือจากเขตการศึกษา 2 เพื่อส่งไปยังผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่โรง เรียนต่าง ๆ โดยส่วนหนึ่งของแบบสอบถามจะส่งไปทางไปรษณีย์ และที่เหลือจะ เดินทางไป เก็บด้วยตัว เอง จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปให้ครูสังคมศึกษาที่ทำการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 2 จำนวน 205 ชุด ได้รับคืน 199 ชุด ซึ่ง เป็นฉบับที่สมบูรณ์คิด เป็นร้อยละ 97.03 นำข้อมูลที่ได้มาวิ เคราะห์ แล้วนำ เสนอในรูปตารางและความ เรียง

<u>การวิ เคราะห์ข้อมูล</u>

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ วิ เคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ แล้วนำ เสนอในรูปตารางประกอบความ เรียง โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 นำมาแจกแจงความถี่หาค่ามัชฌิม เลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\Sigma fX}{N}$$

$\bar{X}$ แทนค่ามัชฌิม เลขคณิตของคะแนน

N แทนจำนวนผู้ตอบ

f แทนความถี่ของคะแนน

X แทนน้ำหนักของคำตอบ คิดเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1

ΣfX ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณความถี่

(ประคอง กรรณสูต 2520: 41)

สูตร หาค่าส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)

$$SD = \sqrt{\frac{\Sigma X^2 - \left[(\Sigma X)^2/n\right]}{n-1}}$$

S.D. แทนส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐาน

ΣX^2 แทนผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

$(\Sigma X)^2$ แทนผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

n แทนจำนวนตัวอย่างประชากร

(Gene V.Glass and Julian. C.Stanley 1970: 175)

นำค่ามัชฌิม เลขคณิตมาแปลความหมายโดยกำหนด เกณฑ์ไว้ดังนี้

4.56 - 5.00 หมายความว่า ปฏิบัติหรือได้จัดกิจกรรมนั้นมากที่สุดหรือมีปัญหามากที่สุด

3.56 - 4.55 หมายความว่า ปฏิบัติหรือได้จัดกิจกรรมนั้นมากหรือมีปัญหามาก

2.56 - 3.55 หมายความว่า ปฏิบัติหรือได้จัดกิจกรรมนั้นปานกลางหรือมีปัญหาปานกลาง

1.56 - 2.55 หมายความว่า ปฏิบัติหรือได้จัดกิจกรรมนั้นน้อยหรือมีปัญหาน้อย

1.00 - 1.55 หมายความว่า ปฏิบัติหรือได้จัดกิจกรรมน้อยที่สุดหรือมีปัญหาน้อยที่สุด

แล้วนำมา เสนอผลการวิ เคราะห์ในรูปตารางประกอบความ เรียง

3. เปรียบ เทียบมัชฌิม เลขคณิตของคะแนนการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนและปัญหาในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาให้แก่นัก เรียน ระหว่างครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยแบ่งออก เป็น 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่ามัชฌิม เลขคณิตที่แตกต่างกัน โดยการทดสอบค่าที (t - test) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

t แทน อัตราส่วนวิกฤติ

$\bar{X}_1$, $\bar{X}_2$ แทน ค่ามัชฌิมเลขคณิตของครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

S_1^2, S_2^2 แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนตัวอย่างประชากรของครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

(Glass and Stanley 1970: 295)

แล้วนำมาเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง

4. แบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) ถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น นำมารวบรวมและเรียบเรียงข้อเสนอแนะตามลำดับความถี่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย